

UITGAVEN:

Bibliotheek	fr. 100 00
Voordrachten	" 60 00
Muziek	" 40 00
Gas en kolen	" 46 00
Bestuurlijke uitgaven	" 54 90
	fr. 300 90
Batig slot.	" 36 77
	fr. 337 67

Bestuur der Afdeeling Roeselare voor 1881-1882.

E. VAN DEN WEGHE, *voorzitter*; DE GRENDELE-VAN DE ZANDE, *ondervoorzitter*; E. DE KEYSER, *secretaris-schatmeester*; J. P. ROOS, *boekbewaarder*; J. VANDEN BERGHE, KAREL DE BROUCKERE en JULIUS MUYLLE, *leden*.

Verslag van het Bestuur der Afdeeling Nieupoort.

(JULI 1880 — JULI 1881.)

Voordrachten.

Drie openbare voordrachten werden gegeven in de zaal van den stadsschouwburg, welke de gemeenteoverheid steeds met de meeste welwillendheid te onzer beschikking stelt :

Op 28 November 1880 : *Schaduw en licht*, door den heer P. HOUVENAGHEL, leeraar bij de staats normaalschool te Brugge.

Op 6 Januari 1881 : *Over bijgeloof en dwaling*, door den heer G. DINGENS, lid der Afdeeling.

Op 13 Februari 1881 : *De veldslag bij Nieupoort in 1600*, door den J. MICHEELS, leeraar bij het koninklijk atheneum te Gent.

Drie voordrachten werden den leden aangeboden in het lokaal der Afdeeling :

Op 24 October 1880 : *Leopold I*, door den heer J. RINGOOT, schrijver der Afdeeling.

Op 12 December 1880 : *Onze oude rederijkkamers*, door den heer A. BUSSERS, leeraar bij de middelbare school.

Op 30 Januari 1881 : *Ons werk : een man tot voorbeeld*, door den heer P. DE SWARTE, voorzitter der Afdeeling.

Muziek en zang luisterden al deze voordrachten op, zoodat de leus « het nuttige bij het aangename » hier hare volkomene toepassing vond. Ook bestatigden wij met genoegen dat de volksklas en de buitenlieden die leerrijke avondstonden met aangroeiende gretigheid bijwonen.

Wij moeten hier hulde brengen aan de dames der hoogere burgerij, wier getal bij deze plechtigheden gedurig toeneemt, en die aldus aan de vrouw der lagere klas het voorbeeld geven van wetenslust en leereucht. De werklieden zien met genoegen dat de hoogere wereld hunne vermaken deelt; zij trachten zich te volmaken om met waardigheid in gezelschap van welopgevoede lieden te kunnen verschijnen; de heusche manieren der welhebberden brengen op hen den heilzaamsten invloed te weeg; de verschillende standen der samenleving naderen aldus meer en meer tot elkander, en zoo gaan wij met snelle schreden vooruit, naar die *ware democratie*, waarin de verschillende klassen, wel is waar, van elkander gescheiden, doch innig verbonden zijn door eene wederzijdsche genegenheid, door een gevoel van ware menschenliefde, die allen aanspoort om samen te werken tot de ontvoogding en veredeling der gansche menschelijke familie. Van

dan af noch slaven, noch meesters meer : edelmoedige rijken, die alles aanwenden om den zedelijken en stoffelijken welstand hunner onderhoorigen te verzekeren; dankbare werklieden die, van hunne verplichtingen overtuigd, den diepsten eerbied gevoelen voor dezen, welke hun talrijk huisgezin een vreedzaam en gelukkig bestaan verschaffen. Dit, dames, worde uw werk! U zij dank!

Wij brengen ook onzen warmen dank aan het *Philharmoniek Genootschap*, aan de maatschappij van rhetorika : *Van Vroescepe dinne*, aan Mevrouwen A. M. en S. V. D., aan de heeren H. MOERMAN, van Ieperen, en DAVELUY, van Brugge, en aan allen, die ons gedurende het afgeloopen wintertijdstip hunne medewerking geliefden te verleen.

Onderwijs. — Staatkunde. — Schoone kunsten.

Het openbaar onderwijs blijft bij voortduring de bijzondere aandacht der Afdeeling opwekken, en, wij zijn gelukkig het te bekennen, dank aan de eenheid van gedachte, welke onder dit oogpunt hier tusschen de overheden en het volk bestaat, zijn de wanhopige pogingen onzer tegenstrevers zonder uitslag gebleven. Wij kunnen niet nalaten hulde te brengen aan ons vooruitstrevend gemeentebestuur dat, zeker van de goedkeuring der gansche bevolking (want het liberalismus van Nieupoort heeft zich met het Willems-Fonds vereenzelvigd), zich gedurig nieuwe opofferingen getroost, om het onderwijs in onze stad te ontwikkelen.

De bewaarschool, tot het stichten waarvan onze Afdeeling zeker veel heeft bijgedragen, werd welhaast gevolgd van eene school voor volwassene meisjes, welke wij in verschillende omstandigheden hadden aangevraagd, en welke reeds gedurende de laatste wintermaanden eenen

onverwachten bijval genoot. Dit alles is een onwederlegbaar bewijs van de zucht naar vooruitgang die de Nieuwpoortsche bevolking bezielt, en, wij moeten het zeggen, mocht het tegenwoordig staatsbestuur zich onze stad herinneren, nimmer zal het dieper gevoelde en onwankelbaarder vaderlandsliefde beloond hebben. — Verder bracht onze Afdeeling hulde aan de onderwijzers der lagere scholen, wier leerlingen zich in de prijskampen onderscheidden; zij schonk boeken aan de heeren D. Jacquart en D. De Wulf, leerlingen onzer staats middelbare school, die in den wedstrijd voor Nederlandsche taal eervolle meldingen bekwamen, en wanneer eenige huisvaders het loffelijk ontwerp vormden eene vrije middelbare school voor meisjes te stichten, in afwachting dat de Staat, zijne belofte getrouw, een dergelijk gesticht daargestelle, beloofde zij uit al hare krachten mede te werken tot het welgelukken van deze edele onderneming. Alleen het middelbaar onderwijs voor meisjes ontbreekt ons: moge het hooger bestuur ons zoo gauw mogelijk daarmede begiftigen!

Boekerijen. — Jaarboekje. — Voegen wij hier nog bij dat de bijval onzer boekerijen, zooals de verslagen der heeren Jacquart en De Witte het zullen bevestigen, gedurig toeneemt; dat de Afdeeling, *gansch op haar eigen*, het *Nieuwpoortsch Jaarboekje* heeft uitgegeven; dat zij al de vraagstukken, welke voor de Nederlandsche taal eenig belang opleverden, — het vertoog van het Algemeen Bestuur nopens het aanleeren en gebruiken der Nederlandsche taal in het middelbaar onderwijs, het rekwest van de Vlaamsche Conferentie der balie van Gent betrekkelijk het gebruik van het Nederlandsch in rechterlijke zaken, de oproep aan de Engelsche natie ten voordeele van de Boeren in Zuid-Afrika, de betooging Conscience, de huldebetooging aan den heer Heyvaert, gouverneur van West

Vlaanderen, ter gelegenheid zijner verheffing tot officier der Leopoldsorde, — door alle mogelijke middelen heeft ondersteund. Ook waar er quaestie was de Vlaamsche schrijvers door openbare inschrijvingen aan te moedigen, bleef onze Afdeeling nooit te kort. Nochtans wanneer zij aan al de andere Afdeelingen inschrijvingslijsten op haar jaarboekje deed geworden, bekwam zij zeer weinig bijval: slechts drie Afdeelingen, Brugge, Antwerpen en Aarschot, en de maatschappij *De Veldbloem*, van Brussel, hebben aan onzen oproep beantwoord; en wij zullen, uit oorzaak der te groote kosten, ons dit jaar in de onmogelijkheid bevin-den het werkje te laten verschijnen.

Sedert zeven maanden hebben de oefeningen plaats voor het aanleeren der cantate: *Hulde aan het Onderwijs*. Zal het uitvoeren daarvan ons *veel, zeer veel* kosten, wij denken te mogen hopen dat onze lange pogingen met welgelukken zullen bekroond worden, en het zal ons immer eene zoete herinnering zijn te mogen denken dat, door ons toedoen, zoo niet een meesterstuk, dan toch een kunstgewrocht van waarde het daglicht zag, en het zijne zal bijdragen om den kunstsmaak bij de volksmassa meer en meer te ontwikkelen. Hier nog was de medewerking van het Philharmoniek Genootschap ons onontbeerlijk: onze Afdeeling, de talrijke diensten erkennende, welke gezegde maatschappij ons bewees, stemde eene som van 130 franken tot het aankopen van een nieuw speeltuig, dat haar geschonken werd.

Geldmiddelen.

Jaarlijks zien wij onze onkosten aangroeien, terwijl de inkomsten nagenoeg dezelfde blijven. Boven het aankopen van nieuwe meubelen voor onze *twee* volksboek-rijen, zal het aanleeren en uitvoeren der cantate bijzon-

derlijk eene gevoelige leemte in onze geldkas veroorzaken; en wanneer men het steeds klimmend deficit in ziet, dat onze rekeningen aanbieden, zou men waarlijk geneigd zijn te denken dat wij iets begonnen hebben, dat onze zwakke krachten te boven gaat. En nochtans alle uitgaven waren noodzakelijk, en de grootste zuinigheid heeft ze geregeld, zoodanig dat wij, uit vrees van te overdreven sommen te moeten betalen, in al onze voordrachten, zoo voor het wetenschappelijk als voor het muzikaal deel, zoo veel mogelijk van vreemde medewerkers afgezien hebben. Is dergelijke toestand niet zeer geruststellend, hij zal ons nochtans niet ontmoedigen, want wij durven verhoplen dat degenen, welke ons tot heden hunnen onderstand verleenden, hem ons nog niet zullen weigeren, en dat andere vrienden des vooruitgangs en verdedigers onzer lieve moedertaal, al het belanglooze onzer pogingen beseffende, ze zullen gelieven te ondersteunen; in deze hoop bieden wij hun op voorhand onzen warmen dank, en zeggen wij met Conscience's Moeder Job: « *Het zal wel gaan!* »

De Schrijver,
J. RINGOOT.

Volksboekeringen.

Boekerij te Nieuipoort.

Gebrek aan tijd belet ons dit jaar een uitgebreid verslag over onze boekeringen te geven; wij zullen enkelijk zeggen dat onze boekering gedurig meer en meer bezocht wordt, en onze boeken hoe langer hoe gretiger gelezen worden.

In den loop des jaars werden aan de boekerij de volgende geschenken gedaan :

door den heer Beernaert, van Alveringem, 23 boekdeelen
 door juffr. Lecluyse, 10 »
 door de familie Meynne-Gommers, . . . 7 »
 door den heer Van Hauwermeiren, van

Aalst, een werk in 2 »
 door den heer Van Troyen, van Vlissingen, 1 »

Het Staatsbestuur schonk ons een twintigtal boeken ; de Onderrichtsbond, twee boeken, en de heeren Ringoot, De Jaegher-Meynne, J. Coolen en Jacquart, leden onzer Afdeeling, herdachten ook onze verzameling.

Een zestigtal boeken zijn aangekocht geworden.

Dezen winter zijn aan de leerlingen der adultschool boeken, die in dubbel zijn en bij den boekbewaarder berusten, ter lezing gegeven en zoo zijn er 164 boekdeelen te voegen bij de 1692, die door den heer Monnié in den loop des jaars zijn uitgegeven geweest.

Tellen wij hierbij 180 werken, gelezen vóór zij in de boekerij geplaatst werden, en wij bekomen 2036 gelezen boeken voor dit jaar.

De werken van Erckmann-Chatrian, Conscience en Snieders worden veel gelezen, maar vooral vindt onze bevolking smaak in de werken van Jules Verne.

Die 2036 boekdeelen onzer reeds rijke verzameling, welke in handen van het volk gegeven zijn geweest, hebben elk iets goeds in het hart des lezers gelaten, zij hebben elk iets nuttigs, hoe gering ook, gesticht, dat later zal groeien, bloeien en vruchten dragen.

Kunnen wij den leeslust in gansch onze bevolking krijgen, en tot daar zullen en moeten wij geraken door onophoudend werken, door vereenigde pogingen, dan zullen wij mogen zeggen : De toekomst is en blijft aan ons.

Boekerij te Ramskapelle.

Voor wat die boekerij aangaat, verleden jaar mochten wij zeggen dat er in zes maanden (Januari-Juni 1880) 108 boeken gelezen waren; ditmaal hebben wij reden ons nog meer te vergenoegen, daar het aantal lezers merkelyk aangroeit: in den loop dezes jaars zijn er 260 boeken gelezen; dus dat daar, sedert de stichting der volksboekerij, 368 boeken gelezen zijn geweest.

Voor Ramskapelle is er reeds eene verzameling van 206 boekdeelen. Het is hoogst wenschelyk dat wij dit getal kunnen verdubbelen.

De Boekbewaarders,

D. JACQUART.

GUST. DEWITTE.

Rekening van het dienstjaar 1880-1881.

Gewone werkzaamheden.

ONTVANGSTEN:

Aandeel in de bijdragen der leden	fr. 205 00
Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur. . .	" 112 00
Vergoeding van het Algemeen Bestuur voor het zen-	
den der uitgaven aan de leden	" 24 02
Opbrengst der bus in het lokaal	" 76 50
Verkoop van jaarboekjes	" 69 00
Totaal der ontvangsten.	fr. 486 52

UITGAVEN:

Schadelijk slot van het vorige jaar	fr. 596 21
Openbare voordrachten	" 163 07
Voordrachten voor de leden	" 7 44
Pianohuur	" 100 00
Drukkosten	" 40 25
Bureelkosten	" 40 22

Belooning aan leerlingen der middelbare school	„	12 00
Bode	„	30 00
Aankoop van eenen prijs voor de tombola, ingericht tot het ondersteunen der kinderen, die de gemeente- scholen bezoeken	„	21 80
Uitgeven en drukken der jaarboekjes	„	200 00
Totaal der uitgaven	fr.	1202 99
Totaal der ontvangsten	„	486 52
Schadelijk slot	fr.	726 47

N. B. De ontvangsten en uitgaven betreffende de cantate (waaronder 130 fr. voor aankoop van een speeltuig, geschenk aan het Philharmoniek Genootschap), zullen in rekening gebracht worden na de uitvoering.

Boekerijen.

(Nieupoort en Ramskapelle.)

ONTVANGSTEN:

Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur	fr.	150 00
Opbrengst der bus bij de openbare voordrachten	„	35 00
Van den heer E. Meyne	„	5 00
„ Verstraete (Ramskapelle).	„	5 00
„ Van Cuyck	„	5 00
„ H. Meyne	„	5 00
Te zamen	fr.	205 00

UITGAVEN:

Schadelijk slot van het vorige jaar	fr.	125 30
Aankoop van boeken	„	158 02
Inschrijving op tijdschriften en boekwerken	„	24 70
Inschrijving op de Nederlandsche Zangstukken (7 ^e reeks)	„	6 00
Inbinden van boeken	„	67 75

Aankoop van meubelen voor de boekery	"	32 17
Drukkosten	"	8 70
Totaal der uitgaven.	fr.	422 64
Totaal der ontvangsten.	"	205 00
Schadelijk slot.	fr.	217 64

De Schatbewaarder,
F. A. DE BRAUWERE-KESTELOOT.

—
Bestuur der Afdeeling Nieuipoort voor 1881-1882.

P. F. DE SWARTE, *voorzitter*; J. RINGOOT, *eerste schrijver*; L. GOMMERS-KESTELOOT, *tweede schrijver*; F. DE BRAUWERE-KESTELOOT, *schatbewaarder*; D. JACQUART, *boekbewaarder*; A. MEYNNE-VERSCHOORE en P. HOUVENAGHEL, *commissarissen*.

Verslag van het Bestuur der Afdeeling Welteren.

(JULI 1880 — JULI 1881.)

Gedurende het afgelopen jaar gaf onze Afdeeling twee volksvoordrachten, opgeluisterd door muziek- en zangstukken. De ongemeene bijval welke deze volksbeschavende feesten alhier genoten geven ons de verzekering dat wij er in gelukt zijn het volk te overtuigen dat de waarheid aan onze zijde is, en de bitsige aanvallen, waarvan onze Afdeeling, en bijzonderlijk onze boekery, het voorwerp zijn, enkel vuigen laster behelzen. Aldus mogen wij hopen ook dit jaar het onze te hebben bijgebracht tot het verspreiden der vrijzinnige grondbeginselen